

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Józef Iwulski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Prusinowski

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa E.F.
przeciwko Zakładowi [...] Spółce jawnej w K.
o ustalenie wypadku przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 stycznia 2017 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.
z dnia 16 maja 2016 r., sygn. akt VI Pa .../15,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 maja 2016 r., VI Pa .../15, Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. odrzucił skargę kasacyjną powódki E.F. od wyroku tego Sądu z 21 grudnia 2015 r. w sprawie przeciwko Zakładowi [...] spółce jawnej o ustalenie wypadku przy pracy. W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wywiódł, że w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia została oznaczona kwotą 30 zł. W odpowiedzi na wezwanie przewodniczącego wydziału do usunięcia braków formalnych skargi przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia, pełnomocnik powódki oznajmił, że "wartość przedmiotu zaskarżenia została określona w skardze kasacyjnej na kwotę 30 zł i została

opłacona". Według Sądu Okręgowego, sprawa o ustalenie wypadku przy pracy (o ustalenie, że zdarzenie było wypadkiem przy pracy) jest niewątpliwie sprawą o prawa majątkowe, w której strona wnosząca skargę kasacyjną ma obowiązek oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia. W przedmiotowej sprawie powódka oznaczyła tę wartość kwotą 30 zł i ta czynność nie była wynikiem jej omyłki pisarskiej, o czym świadczy treść odpowiedzi udzielonej w związku z wezwaniem do usunięcia braków formalnych skargi. W tej sytuacji Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że skarga kasacyjna wniesiona w sprawie jest niedopuszczalna z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia i podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną powódka zarzuciła naruszenie art. 398⁴ § 3 w związku z art. 398² k.p.c. oraz art. 35 ust. 1 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Według powódki, wartość przedmiotu zaskarżenia została "poprawnie określona wskazana i opłacona", zaś "kwota 30 zł opłaty stałej od skargi kasacyjnej od prawomocnego wyroku z zakresu prawa pracy (Y) jest kwotą poprawnie określoną". Ponadto, wartość przedmiotu sporu (zaskarżenia) nie była kwestionowana we wcześniejszych fazach postępowania, które toczyło się w sprawie. W tej sytuacji należy przyjąć, że nie ziściły się przesłanki uznania skargi za niedopuszczalną. Żaląca się wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz "przyjęcie skargi kasacyjnej i przekazanie jej do Sądu Najwyższego", a także o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwaliło się stanowisko, zgodnie z którym sprawa z zakresu prawa pracy o ustalenie istnienia wypadku przy pracy (o sprostowanie protokołu powypadkowego) jest sprawą o prawa majątkowe (postanowienia z dnia 27 marca 2003 r., II UZ 3/03, OSNP 2004

nr 7, poz. 130; Monitor Prawa Pracy 2004 nr 7, s. 19, z glosą A. Świątkowskiego; z dnia 14 maja 2009 r., I PZ 5/09, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 12; z dnia 9 lipca 2009 r., II PK 240/08, LEX nr 535829 i z dnia 5 sierpnia 2009 r., II PZ 6/09, LEX nr 558584). W takiej sprawie powód ma więc obowiązek oznaczenia w pozwie wartości przedmiotu sporu (art. 126¹ § 1; art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c.), a w postępowaniu kasacyjnym wartości przedmiotu zaskarżenia, bo od tej wartości (wynoszącej co najmniej 10.000 zł) zależy dopuszczalność skargi kasacyjnej. W związku z tym w orzecznictwie wielokrotnie zwracano uwagę, że wartość przedmiotu zaskarżenia określona przez stronę wnoszącą skargę kasacyjną z naruszeniem reguł wynikających z art. 19-24 k.p.c., nie jest wiążąca dla oceny dopuszczalności skargi i podlega sprawdzeniu zarówno przez sąd drugiej instancji, jak i sąd kasacyjny (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2008 r., II UZ 1/08, LEX nr 794944; z dnia 10 listopada 2009 r., II PZ 13/09, LEX nr 574535; z dnia 14 stycznia 2011 r., II UZ 35/10, LEX nr 786800; z dnia 20 stycznia 2011 r., II UZ 39/10, LEX nr 786804; z dnia 3 marca 2011 r., II UZ 6/11, LEX nr 846583; z dnia 4 kwietnia 2011 r., I UZ 8/11, OSNP 2012 nr 11-12, poz. 148; z dnia 18 stycznia 2012 r., II PZ 38/11, LEX nr 1130381; z dnia 19 lutego 2014 r., II UZ 74/13, OSNP 2015 nr 7, poz. 104; z dnia 18 listopada 2014 r., II UZ 48/14, LEX nr 1565768 i z dnia 7 czerwca 2016 r., I PZ 7/16, LEX nr 2089843).

W skardze kasacyjnej wniesionej w rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczono kwotą 30 zł (k. 346). W orzecznictwie przyjmuje się, że samo mylne oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia nie pozbawia strony uprawnienia do rozpatrzenia skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2015 r., II UZ 87/14, LEX nr 1806449), ale dotyczy to sytuacji, gdy strona sprostuje oczywistą omyłkę przed upływem terminu wyznaczonego do usunięcia braków formalnych skargi przez wskazanie prawidłowej wartości przedmiotu zaskarżenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 1999 r., II UZ 130/99, OSNAPiUS 2001 nr 19, poz. 602 i z dnia 26 listopada 1999 r., III CZ 135/99, LEX nr 528190). Jednakże z treści pisma pełnomocnika powódki sporządzonego w odpowiedzi na wezwanie do usunięcia braków formalnych skargi (k. 362) wynika w sposób niebudzący wątpliwości, że

oznaczenie przez powódkę wartości przedmiotu zaskarżenia kwotą 30 zł nie było spowodowane omyłką i nie zostało sprostowane.

Trzeba również podkreślić, że na rozstrzygnięcie zażalenia nie ma wpływu podnoszona w nim okoliczność, że do tej pory wartość przedmiotu sporu (zaskarżenia) nie była kwestionowana. Sąd, do którego wnosi się skargę kasacyjną (w pierwszej kolejności jest to sąd drugiej instancji, który dokonuje wstępnej oceny tego środka zaskarżenia) jest każdorazowo zobowiązany do przeprowadzenia kontroli dopuszczalności skargi, niezależnie od tego, czy we wcześniejszych fazach sporu sądowego taka weryfikacja miała miejsce (odmiennie niż w przypadku apelacji; por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2015 r., II PZ 5/15, LEX nr 1681507 oraz z dnia 22 czerwca 2016 r., III UZ 5/16, niepublikowane). Ta powinność dotyczy również spraw z zakresu prawa pracy o ustalenie istnienia wypadku pracy (o sprostowanie protokołu powypadkowego), w których dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia. W takich sprawach, zarówno sąd drugiej instancji, jak i Sąd Najwyższy, w oparciu o podstawę prawną wynikającą z art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c., mają obowiązek przeprowadzenia kontroli dopuszczalności skargi w kontekście wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. Nie można więc zgodzić się z argumentacją przedstawioną w zażaleniu jakoby w zaistniałej sytuacji procesowej Sąd Okręgowy już nie dysponował uprawnieniem do odrzucenia skargi kasacyjnej. Skoro zaś wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego w sprawie jest niższa od kwoty wymienionej w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c., to skargę powódki należało uznać za niedopuszczalną i z tej przyczyny podlegała ona odrzuceniu przez Sąd drugiej instancji w ramach wstępnej kontroli tego środka zaskarżenia (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Z kolei, co się tyczy postawionego przez powódkę zarzutu naruszenia przepisów o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (art. 35 ust. 1 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy), to należy podnieść, że odrzucenie przez Sąd Okręgowy skargi kasacyjnej było konsekwencją uznania skargi za niedopuszczalną z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia, a nie następstwem oceny, że od skargi nie została uiszczona właściwa opłata. Na tej podstawie Sąd Okręgowy prawidłowo rozstrzygnął o niedopuszczalności skargi kasacyjnej wniesionej przez powódkę i

dlatego odrzucił ten środek zaskarżenia. Zaskarżone postanowienie jest więc prawidłowe a zażalenie powódki jako nieuzasadnione nie może być uwzględnione.

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

kc